
Spis treści

Bardzo dawno, dawno temu...	9
Powstaje monarchia Piastów	
Książęce osady służebne	15
Pierwsze wzmianki o naszych wioskach	16
Rycerz Petulin z Zimnej Wódki	21
Przybywają osadnicy	
Dyplom księcia Kazimierza	23
Przedsiębiorczy biskup Wawrzyniec	25
Walter, wójt Nysy, powiernik biskupa	27
Wyprawa w nieznane	28
Każdemu po łanie	29
Co nam mówią mapy	30
Pięć lat wolnizny	32
Przymus polny	33
Zagadka nadmiaru łanów	33
Rewolucja agrarna	35
Jak gospodarowano na jednym łanie	36
Polacy czy Niemcy?	39
Powstają parafie	
Kiedy powstały u nas parafie	43
Nasze świątynie w dawnych czasach	45
Agricola cum facultate celebrandi	49
Na pogańskim pniu	51
Pielgrzymki w średniowieczu i co z nich zostało	55
Pod Czechami	
Pod skrzydła królów czeskich	61
Wojny husyckie	65
Ustrój Śląska na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych	72
Ujazd przechodzi z rąk do rąk (1428 – 1608)	74
Pod Habsburgami	
Ponowne niewolenie chłopów	79
Jak żyli ludzie w naszych stronach w XVI wieku	84
Chłop chłopu nierówny	86
Reformacyjne tsunami na Śląsku	91
Zapis kronikarski: Od soboru trydenckiego do wojen pruskich (1545 – 1743)	100
Właściciele Olszowy	103
Druga patronka kościoła w Olszowej – Matka Boża Śnieżna	110
Sytuacja materialna naszych przodków w XVII wieku	115

Pod Prusakami

Zapis kronikarski: Pruskie porządki (1743 – 1789)	121
Ucisk chłopów w XVIII w.	128
Zapis kronikarski: Od rewolucji francuskiej do powstania II Rzeszy (1789 – 1871)	131
Zapis kronikarski: II Rzesza Niemiecka (1871 – 1921)	143
Ślężacy w Berlinie	152
Zapis kronikarski: Republika Weimarska i III Rzesza (1923 – 1945)	155
NSDAP w Kluczach	160
Zdeklarowani Polacy	165

II wojna światowa

Wojenne losy Labisiów	169
Wejście Rosjan	178
Polegli – za cesarza, Polskę, Führera i Vaterland	186

Po wojnie

Wysiedlenia	191
Akta z przesłuchań ws. Norberta Z.	193
Trudne początki w nowym-starym kraju	207

Nasi przodkowie

Konstanty Muskała (1879 – 1961) – Profesor	211
ks. Józef Matuszek – żołnierz i kapłan	216
Saga rodzeństwa Nowarów	221
Zenon N. (1903 – 1973) – wiejski sierota	228
Inni wykształceni parafianie	233

Nasza kultura

Obraz świata w zamkniętej społeczności wiejskiej	235
O rozumieniu słowa miłość, zolytach i weselach	240
O dawnych karczmach, sowizdrzałach i zabawach	243
Odchodzący świat górnośląskich obyczajów	251
Kiedy Ślęzak umiera	255

Ciekawostki z niejednej wioski

Co nam mówią nazwy	261
Kamieniołomy i piece wapiennicze	263
Najstarsza zanotowana rozmowa	264
Niemieckie nazwiska	264
O zabójstwie Rudika Klosego	265
Zimnowódzka znachorka	266
Zimnowódzki rzeźbiarz	266
Wielkie rody	266
Śląscy działacze wierni swojemu ludowi	267

Rozmowa o starych czasach

269
